

**Ajuntament
de Barcelona**

Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques de Temps
Gerència Municipal

INFORME D'IMPACTE DE GÈNERE

***Avantprojecte normatiu d'Ordenança per la qual es modifica
l'Ordenança, de 20 de desembre de 2013, de terrasses.***

Codi: 42IIG/2021

ÍNDEX

VALORACIÓ DE L'IMPACTE DE GÈNERE.....	2
0. INTRODUCCIÓ.....	2
1. IDENTIFICACIÓ I DESCRIPCIÓ DE LA NORMA.....	3
2. VINCULACIÓ AMB OBJECTIUS PROGRAMÀTICS I DISPOSICIONS NORMATIVES EN MATÈRIA D'IGUALTAT DE GÈNERE.....	3
3. ANÀLISI D'ASPECTES FORMALS I METODOLÒGICS	4
4. ANÀLISI D'IMPACTE DE GÈNERE.....	6
5. VALORACIÓ GLOBAL DE L'IMPACTE DE GÈNERE	10
6. PROPOSTES DE MODIFICACIÓ I RECOMANACIONS	10

VALORACIÓ DE L'IMPACTE DE GÈNERE

L'avaluació de l'impacte de gènere del Projecte Normatiu *d'Ordenança per la qual es modifica l'Ordenança, de 20 de desembre de 2013, de terrasses*, determina que és **transformador de desigualtats, amb un impacte de gènere lleugerament positiu**.

0. INTRODUCCIÓ

El present document és un Informe d'Impacte de Gènere (IIG d'ara endavant) del Projecte Normatiu *d'Ordenança per la qual es modifica l'Ordenança, de 20 de desembre de 2013, de terrasses*.

Els Informes d'Impacte de Gènere (IIG) analitzen les necessitats pràctiques de les persones contemplant la desigualtat de gènere, les obligacions relacionades amb la vida quotidiana, les diferents situacions de partida i els potencials efectes diferencials que es poden derivar de l'aplicació de les propostes polítiques. Així, és un document que acompanya els projectes normatius i de polítiques públiques, i en el qual es fa una avaluació *prospectiva* (és a dir, prèvia i estimada) del seu impacte en funció del gènere, amb objecte d'identificar i prevenir la producció, manteniment o increment de les desigualtats de gènere, tot realitzant propostes de modificació del projecte.

En l'àmbit català, la Llei 17/2015 d'igualtat efectiva de dones i homes, estableix que la transversalitat de la perspectiva de gènere ha de ser un dels principis de funcionament dels poders públics: "els poders públics han d'aplicar la perspectiva de gènere i la perspectiva de les dones en les actuacions, a tots els nivells i a totes les etapes" (article 3).

El seguiment d'aquest mandat queda recollit en l'àmbit local per mitjà de les **Directrius per a l'elaboració de les normes municipals** adoptades per acord de Comissió de Govern de l'Ajuntament de Barcelona el 15 d'abril de 2015. En concret l'article 140 estableix que, tot projecte normatiu s'ha d'acompanyar amb una memòria d'avaluació de l'impacte normatiu, o d'antecedents. Aquest impacte ha d'integrar una **anàlisi d'impacte de gènere**, en la qual s'avaluen *els resultats que es puguin derivar de l'aprovació del projecte des de la perspectiva de l'eliminació de desigualtats i de la seva contribució a la consecució dels objectius d'igualtat d'oportunitats i de tracte entre dones i homes* (d).

Més específicament, el **Reglament per a l'Equitat de Gènere a l'Ajuntament de Barcelona (2019)**¹ estableix el caràcter obligatori dels Informes d'Impacte de Gènere de les propostes normatives (article 9).

Per donar compliment a aquesta obligació, la Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps de l'Ajuntament de Barcelona ha elaborat una **metodologia pròpia** que permet realitzar una anàlisi sistemàtica de la normativa municipal des del punt de vista de l'impacte de gènere. Aquesta metodologia segueix les directrius d'organismes internacionals (Comissió Europea) i es basa en l'anàlisi de:

¹ Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona (2019):
https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/bitstream/11703/112184/5/GM_reglament_equitat_genere.pdf

- El resultat o efecte que té la normativa sobre dones i homes;
- Les possibilitats que la normativa ofereix com a eina per a acabar amb les desigualtats de gènere, o bé el risc que contribueixi a perpetuar-les i/o a aprofundir-les.

Les categories que s'han establert a la metodologia són les següents:

- Normes Reproductores o Transformadores de desigualtats de gènere. I en aquest sentit, en el primer àmbit l'impacte de gènere pot ser Lleugerament negatiu o Molt negatiu; i en el segon cas Molt Positiu o Lleugerament Positiu.

1. IDENTIFICACIÓ i DESCRIPCIÓ DE LA NORMA

Nom: Ordenança per la qual es modifica l'Ordenança, de 20 de desembre de 2013, de terrasses.

Categoria: Ordenança.

Òrgan responsable: Institut Municipal del Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida.

Finalitat: L'objecte d'aquesta Ordenança és establir el règim jurídic aplicable a la instal·lació i el funcionament de les terrasses en els espais lliures d'ús públic de la ciutat de Barcelona, i regular la intervenció administrativa en aquest àmbit.

Població destinatària: "Aquesta Ordenança es d'aplicació als espais o sols: a) De titularitat municipal destinats a l'ús públic general, com ara els carrers, les places, les avingudes, els passeigs, els passatges i els altres espais exteriors. b) De titularitat privada de persones físiques o jurídiques, ubicats en el terme municipal, els quals son espais lliures sense restriccions a l'ús públic en virtut de disposicions urbanístiques, de convenis o de qualsevol altre títol o concepte."

2. VINCULACIÓ AMB OBJECTIUS PROGRAMÀTICS I DISPOSICIONS NORMATIVES EN MATÈRIA D'IGUALTAT DE GÈNERE

2.1. Vinculació amb objectius del Pla per la Justícia de Gènere 2016-2020

En el marc del **Pla per la Justícia de Gènere (2016-2020)** trobem, dins l'eix estratègic "Barris habitables i inclusius", l'àmbit d'actuació "D.1. L'espai urbà". Aquest, s'orienta a revertir les desigualtats de gènere en els espais públics de Barcelona. Es detecta la necessitat, entre d'altres, d'adequar els elements de l'entorn urbà a les necessitats, els usos i experiències de la vida quotidiana de les persones, garantir-ne un ús no discriminatori.

En aquesta línia, per integrar la perspectiva de gènere en les polítiques d'urbanisme, és a dir, sobre el planejament i la gestió urbanística, l'espai públic, la mobilitat i l'ecologia de la ciutat de Barcelona, l'Ajuntament de Barcelona va presentar la **Mesura de Govern d'Urbanisme amb perspectiva de gènere. L'urbanisme de la vida quotidiana (2017)**, que inclou un paquet de mesures per integrar aquesta mirada de gènere en totes les polítiques urbanístiques i aconseguir una ciutat més justa, igualitària, segura i sense barreres.

2.2. Disposicions normatives en matèria d'igualtat de gènere i espai urbà

En compliment del principi de perspectiva de gènere a què fa referència l'article 41 de *l'Estatut d'autonomia de Catalunya*, i per a assolir la igualtat efectiva entre dones i homes, sense cap tipus de discriminació per raó de sexe o de gènere, la **Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes**, a l'article 3 (apartat Primer) estableix que els poders públics s'han de regir per la transversalitat de la perspectiva de gènere i de les polítiques d'igualtat de gènere, és a dir, han d'aplicar la perspectiva de gènere i la perspectiva de les dones en les actuacions, a tots els nivells i a totes les etapes, reconeixent el valor que aporten dones i homes i aplicant de manera positiva els canvis necessaris per a millorar la societat i respondre a les realitats, les oportunitats, les necessitats i les expectatives dels dos sexes.

Promoure la transversalitat de gènere a les polítiques i actuacions dels poders públics passa per incorporar les dones en el seu disseny, elaboració, desenvolupament i avaluació. I, tal i com també preveu l'article 18.1 de la *Llei catalana d'igualtat*, fer visibles i reconèixer els grups i entitats en defensa dels drets de les dones, donar-los suport i impulsar-ne la seva participació.

Finalment, pel que fa a la matèria que ocupa, la Secció cinquena de la *Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes*, a l'article 53 regula la planificació de les polítiques de medi ambient, urbanisme, habitatge i mobilitat. I en aquest sentit, estableix que, les polítiques d'urbanisme han de:

- a) **Incorporar la perspectiva de gènere** en totes les fases del disseny, la planificació, l'execució i l'avaluació urbanístics, per a posar en igualtat de condicions, en el disseny i **en la configuració dels espais urbans**, les necessitats i les prioritats derivades del treball de mercat i del domèstic i de cura de persones, i també per a col·laborar a eliminar les desigualtats existents.
- b) **Promoure la participació ciutadana de les dones** i de les associacions de defensa dels drets de les dones **en els processos de disseny urbanístic**, i fer-ne el corresponent retorn.

3. ANÀLISI D'ASPECTES FORMALS I METODOLÒGICS

La present secció es centra en l'anàlisi de: 1) el llenguatge usat en els text de l'Ordenança de Terrasses de Barcelona; i 2) l'existència d'espais de participació ciutadana que incorporin la veu de les dones en el projecte.

3.1. Llenguatge no sexista.

Pel que fa a l'ús no sexista del llenguatge, a les *Directrius per a l'elaboració de normes municipals (2015)* s'indica el següent:

Directriu 122. Llenguatge no sexista.

S'ha d'eliminar qualsevol discriminació per raó de sexe, ja que és un principi d'actuació dels poders públics la implantació d'un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment en la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques, de conformitat amb l'article 14.11 de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

És per això que s'han de substituir expressions com "l'interessat" per "la persona interessada" o "els afectats" per "les persones afectades". En el cas en què no es pugui fer aquesta perifrasi, cal intentar buscar fórmules del tipus "el o la", o "la o el", com per exemple "el o la qui subscriu" o "l'alumne o l'alumna", o genèriques com ara "el personal d'infermeria" en lloc de "l'/la infermer/a", "la ciutadania" en compte de "el ciutadà i la ciutadana".

En aquest aspecte, s'ha de tenir en compte la proposta de criteris lingüístics elaborada per l'Institut Català de les Dones i la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya (Marcar les diferències: la representació de dones i homes a la llengua, 2005).

Directiu 123. Criteris específics per a utilitzar un llenguatge no sexista.

En la utilització d'un llenguatge no sexista, cal tenir en compte especialment aquests criteris:

a) Quan fem servir denominacions dobles, en masculí i en femení, cal utilitzar els determinants (el, la, els, les) sense formes abreujades (el/la, l'/la, les/els, la/el, etc.), atès que en tractar-se de textos normatius d'una certa extensió podria dificultar la comprensió i entrebanca la lectura. Aquestes formes abreujades poden ser útils en textos curts i de tipus esquemàtic, com ara notes, taules, etc.

b) Cal utilitzar paraules genèriques que incloguin a dones i homes, sobretot quan predomina la referència a un conjunt que inclou un nombre indeterminat de persones: les víctimes, les persones, la població, el jovent, la infància, la ciutadania, l'alumnat, etc.

c) En el cas que es tracti de referències a les funcions o el càrrec, que poden ser exercits indistintament per dones i homes, cal utilitzar el genèric corresponent: la secretaria, la gerència, la presidència, la prefectura, etc.. Pel que fa a les paraules "membres" o "vocals", atès que són noms comuns o indistints quant al gènere, cal utilitzar-la amb ambdós gèneres: "les i els membres", "les membres i els membres", "els i les vocals", "els vocals i les vocals", etc.

d) En el cas que s'utilitzin els termes compostos relatius a professions i càrrecs, és recomanable repetir l'adjectiu, si és variable, tant en singular com en plural (exemple: en lloc de "enginyera o enginyer agrònom", proposem "enginyera agrònoma o enginyer agrònom", "el president elegit o la presidenta elegida"). Aquesta repetició no és necessària si l'adjectiu és invariable (exemple: en lloc de "director general o directora general", proposem "director o directora general").

e) Cal evitar la inserció d'una disposició que expressi que l'ús del masculí és genèric i que inclou tant els homes com les dones, o bé que es fa per no allargar el text.

f) Cal evitar començar un text normatiu amb llenguatge no sexista i després abandonar-lo tot seguit.

A més, el **Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona (REG)**, en l'article 15 estableix també que tota la documentació escrita de l'Ajuntament ha d'emprar un llenguatge inclusiu i no sexista.

Tenint en compte aquestes Directius i el REG, en relació a la formulació de l'Ordenança, es percep la voluntat de redactar en clau de persona i abandonar el masculí genèric. Tanmateix,

de la lectura i l'anàlisi del text es detecta la utilització d'algunes fórmules en masculí genèric com per exemple: "els titulars", "els veïns", "els ciutadans", "els restauradors", "el sol·licitant", "els clients", etc.

3.2. Participació de grups de dones o feministes en l'elaboració del projecte.

Les *Directrius per a l'elaboració de les normes municipals*, -que comprenen les directrius de tècnica normativa i les directrius sobre la tramitació de l'expedient per a l'aprovació de les ordenances, els reglaments i els decrets (2015)-, a l'article 141 tenen en compte la importància de la participació ciutadana en l'elaboració de normativa municipal. I en aquesta línia, el que ens interessa avaluar des del punt de vista de l'impacte de gènere és la participació femenina; és a dir, si s'ha tingut en compte la veu de les dones en el disseny de la norma.

En aquesta línia, a efectes d'analitzar si s'incorpora la participació de grups de dones o feministes s'atendrà el següent aspecte: "En el disseny del paisatge i espai urbà, hi ha espais de participació ciutadana que incorporin la veu de les dones o d'entitats feministes?".

No ens consta que hagi existit cap espai similar en el disseny de l'Ordenança de terrasses de Barcelona.

4. ANÀLISI D'IMPACTE DE GÈNERE

4.1. Diagnòstic sobre l'àmbit d'actuació.

Per tal d'incorporar la perspectiva de gènere en la redacció de la present Ordenança, cal fer una referència explícita a les desigualtats de gènere o la situació de les dones/homes en l'àmbit d'intervenció de la present norma. És a dir, s'han de tenir present les diferències pel que fa a l'ús de l'espai urbà per part de les dones i els homes.

El Pla per la Justícia de Gènere, a l'Eix de Barris Habitables i Inclusius, ha elaborat una diagnosi a través de l'anàlisi de fonts diverses que recullen dades quantitatives a escala de ciutat.²

Dones i homes viuen la ciutat d'una manera diferencial. Per exemple, pel que fa a l'ús dels serveis i els equipaments municipals, les dones fan un ús elevat (per sobre del 75%) de les botigues del barri de consum diari i d'establiments especialitzats, així com dels bancs i dels centres d'assistència primària (CAP). Les diferències més destacades respecte als homes es troben en l'ús d'equipaments i serveis vinculats a la cura d'infants i als esports. Mentre que els centres d'ensenyament obligatori, les llars d'infants i els parcs infantils són més utilitzats per les dones, els equipaments esportius i els equipaments d'oci i lleure són més utilitzats pels homes. Això encaixa perfectament amb els rols tradicionals de gènere que s'assignen a les dones i, a la vegada, deixa més temps d'oci als homes. En la valoració dels equipaments, però,

² Veure el Pla per la Justícia de Gènere (2016-2020):

http://ajuntament.barcelona.cat/tempscures/sites/default/files/pla_per_la_justicia_de_genere.pdf

no s'observen diferències significatives entre dones i homes; majoritàriament, ambdós grups els valoren com a fàcilment accessibles.

En l'àmbit de la mobilitat, les dones es desplacen majoritàriament per motius familiars i en segon terme per motius ocupacionals (15,1%), mentre que els homes es mouen sobretot per motius ocupacionals (19,5%). Una altra pauta diferencial de mobilitat és que les dones fan més desplaçaments interns, és a dir, dins de la ciutat de Barcelona. En canvi, en fan menys d'externs (fora de la ciutat) que els homes. Concretament, més de la meitat de barcelonines (51,8%) fan majoritàriament els seus desplaçaments en el districte. A continuació, trobem les dones que fan connexions entre districtes (39,9%) mentre que només una minoria de dones fa connexió amb les corones (7,9%). I és pràcticament inexistent el nombre de dones que fa connexions externes (0,4%). Per contra, els homes dediquen més temps a una mobilitat de llarga durada, més llunyana, més fixa i més pautada. En definitiva, les dones fan més trajectes, amb més freqüència i de més proximitat.

A més, tal com assenyala l'EMEF, les dones són més usuàries dels serveis de transport públic i, per tant, són més dependents de les prestacions de la xarxa de transports públics. Així, des de la perspectiva de gènere, és molt important incorporar la proximitat en els serveis públics de transport, i respectar l'accés -no obstaculitzar-lo- a les parades de metro, autobús, etc..

També es detecta un problema d'accessibilitat en clau de gènere i és que la majoria de dones van carregades amb molt de pes (amb carros de la compra, cotxets, bosses, etc.) o bé hi ha un gran nombre de dones amb diversitat funcional afectades per discapacitats de tipus motriu (el 40 %). També hem de tenir en compte que segons el Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya, en una distribució equivalent entre homes i dones, els grups d'edat avançada són els que comprenen més dones amb discapacitats de tipus físic.

Donat que les dones són les que fan més trajectes, amb més freqüència i de més proximitat, a peu o utilitzant el transport públic; i que els obstacles en matèria d'accessibilitat afecten en major mesura a dones, és important incorporar la perspectiva de gènere i les experiències de les dones a l'hora de dissenyar l'espai urbà.

4.2. Anàlisi de la incorporació de la perspectiva de gènere en el projecte.

Fent una anàlisi de la perspectiva de gènere de la norma, es valora positivament que el Preàmbul del projecte normatiu de modificació de *l'Ordenança de Terrasses de Barcelona* disposi:

[...]que el **servei de restauració en (l')espai públic s'ubiqui de forma prioritària a la calçada**[...]garantint que aquest ocupació de la calçada per part dels establiments de restauració es **faci en condicions d'accessibilitat, seguretat i garantint la qualitat en el disseny de l'espai públic.**"

En aquesta línia, l'article 2 estableix les "finalitats i principis generals" que inspiren l'Ordenança en qüestió, i que són:

"la millora de l'espai públic per a la convivència de la ciutadania, el foment, suport i impuls de l'activitat econòmica, l'objectiu de fer **una ciutat accessible i inclusiva per tothom**, la preservació de la qualitat del paisatge urbà de la ciutat, la seguretat, la integritat dels béns i drets públics i privats afectats i la qualitat i la sostenibilitat ambiental de les terrasses."

En aquest sentit, **tot i que no aparegui expressament la incorporació de la perspectiva de gènere en el text normatiu en qüestió (no es preveu explícitament la seva incorporació, ni al Preàmbul, ni a l'articulat de l'Ordenança), hi ha articles, sobretot aquells que fan referència a l'accessibilitat, que poden tenir un impacte de gènere positiu.** Com per exemple l'article 10 que estableix:

Article 10. Distàncies mínimes als elements urbans i edificis

1. L'espai ocupat amb terrasses haurà de **respectar l'espai lliure necessari per tal de garantir l'accessibilitat universal i la seguretat**, segons la normativa sectorial corresponent.
2. **Les terrasses no poden impedir o dificultar la utilització dels serveis públics, l'ús i el manteniment del mobiliari urbà**, la visualització dels senyals de trànsit i l'accés a establiments i edificis privats, atenent a les mesures orientatives que figuren a l'Annex I.
3. En compliment de l'apartat anterior, **la ubicació de les terrasses ha de mantenir una distància adequada per garantir l'accessibilitat i la seguretat**, tenint en compte les particularitats de cada cas, en especial, als següents elements:
 - a) Els accessos a les estacions de metro i es parades d'autobús i tramvia.
 - b) Els elements urbans singulars, amb protecció historicoartística, les escultures, els elements vegetals, les fonts o mobiliaris d'utilització pública.
 - c) Els carrils i estacionaments bici.
 - d) Les sortides d'emergència.
 - e) Els guais.
 - f) La senyalització podò tàctil per a persones cegues i deficientes visuals.
 - g) De les plataformes respecte de la resta d'elements urbans

[...]

En la mateixa línia, l'article 11, regula la ubicació de terrasses respectant un itinerari accessible per les persones que fan ús de la via pública:

Article 11. Itinerari de vianants accessible

1. La ubicació de les terrasses **ha de respectar l'itinerari de vianants accessible**, en els termes establerts en la normativa vigent aplicable d'accessibilitat.
2. En carrers de vorera diferenciada, s'ha de mantenir un espai lliure de pas, preferentment entre la façana i la terrassa, que de forma orientativa es del 50% de l'amplada total de la vorera. Justificadament es pot adoptar una altra distribució de l'espai lliure, mantenint lliure entre el 40 i el 60%-70%. Per modificar els percentatges esmentats, caldrà informe favorable de la Ponència Tècnica de Terrasses. [...]

Altres articles, a més, posen límits a l'ocupació de l'espai públic per ubicar-hi terrasses i en reserven superfície lliure per l'ús de vianants:

Article 13. Places

Les terrasses que es poden autoritzar en les places no poden ocupar més del 50 per cent de la superfície lliure destinada a vianants de l'espai d'ús públic de la plaça.

[...]

Article 15. Rambles i passeigs

1. Les terrasses que es poden autoritzar a les rambles i els passeigs no poden ocupar més del 50 per cent de l'ample del passeig central o rambla.[...]

En la mateixa línia, altres articles estableix com a obligació no obstaculitzar la via pública amb el mobiliari i els elements de les terrasses. En aquest sentit, per exemple:

Article 48. Obligacions de les persones titulars

Les persones titulars de la llicència municipal de terrassa, durant la seva vigència, estan obligades a:

a) **Retirar diàriament de l'espai d'ús públic els elements bàsics i els elements accessoris quan l'establiment de restauració o assimilat estigui tancat**, i situar aquests elements en les condicions que estableix la llicència, excepte que aquesta, els criteris territorials o les zones d'excel·lència així ho estableixin. Aquesta obligació de retirar no inclou a la plataforma de les terrasses ubicades a la calçada.

i) **Deixar sempre lliure d'obstacles l'itinerari de vianants**, no ocupant la vorera o la calçada amb cap tipus d'objecte fora dels límits assenyalats per el perímetre de la terrassa.

4.3. Previsió de resultats.

L'avaluació d'impacte de gènere pretén fer visible que les normes i polítiques públiques no són neutres al gènere i que poden tenir un impacte diferent en dones i homes, tot i que aquesta conseqüència no estigués prevista ni es desitjés. Sovint es considera que les normes són neutres respecte al gènere perquè s'han dissenyat pensant en el benefici de la població en el seu conjunt i, per tant, de forma igual per a totes les persones, sense fer distincions entre dones i homes. No obstant això, tractar igual a qui parteix d'una situació de desigualtat equival, a la pràctica, a la perpetuació de tals desigualtats, que és el que ocorre si no es tenen en compte les desigualtats de gènere existents en la posició econòmica, política i social de dones i homes. Per això, precisament, les polítiques pensades cap a la població en general no solen ser neutres, sinó cegues pel que fa al gènere.³

³ Emakunde (2013) *Guía para la elaboración de informes de impacto de genero*: http://www.emakunde.euskadi.eus/contenidos/informacion/pub_guias/es_emakunde/adjuntos/26.guia.para.la.elaboracion.de.informes.de.impacto.de.genero.pdf

Tenint en compte el que s'ha assenyalat a l'apartat anterior, l'aplicació de les mesures que preveu l'Ordenança, tot i que es regulen des de la lògica de l'accessibilitat universal i el respecte a la normativa sectorial com la *Llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat*, poden incidir, també, positivament en la igualtat de dones i homes pel que fa a l'ús de l'espai públic.

Tanmateix, **es realitzen una sèrie de propostes (veure apartat 6), per tal que la norma incorpori la perspectiva de gènere.**

5. VALORACIÓ GLOBAL DE L'IMPACTE DE GÈNERE

A partir de l'anàlisi de la incidència de la norma en el desenvolupament de la igualtat de gènere en el seu àmbit d'aplicació, així com de la seva contribució als objectius de les polítiques d'igualtat, es determina que l'aplicació del Projecte Normatiu *d'Ordenança per la qual es modifica l'Ordenança, de 20 de desembre de 2013, de terrasses* és **transformador de desigualtats de gènere**. El seu **impacte de gènere és lleugerament positiu**.

6. PROPOSTES DE MODIFICACIÓ I RECOMANACIONS

Aquest últim apartat està previst per fer un recull de les propostes de modificació del projecte normatiu en qüestió, o per futures modificacions, per a millorar l'aplicació o el desenvolupament de la norma, amb la finalitat de reforçar l'impacte positiu identificat.

6.1. Propostes de millora en la formulació de la norma.

- **LLENGUATGE NO SEXISTA:** De la lectura i l'anàlisi del present projecte normatiu es constata la utilització d'algunes fórmules en masculí genèric, és per això que, d'acord amb el que estableixen les *Directrius per a l'elaboració de les normes municipals*, sobre la implantació d'un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu, **proposen fer una revisió del redactat, tot seguint el que estableix el punt 122 de les *Directrius per a l'elaboració de les normes municipals*, i els criteris de la Directriu 123.**⁴

⁴ Veure articles 122 i 123 de les *Directrius per a l'elaboració de les normes municipals*: <https://bop.diba.cat/scripts/ftpisa.aspx?fnew?bop2015&05/022015012785.pdf&1>

6.2. Propostes d'elements a introduir per a millorar l'aplicació o el desenvolupament de la norma.

- **INCORPORAR LA PERSPECTIVA DE GÈNERE EN L'ANÀLISI DE L'ESPAI PÚBLIC:** Es recomana incorporar la perspectiva de gènere en l'anàlisi del disseny dels espais públics urbans. Aquesta incorporació és necessària per valorar si els barris de la nostra ciutat responen a les necessitats de les persones, sense discriminacions de cap tipus. La planificació urbana ha de tenir en compte els usos diferenciats que es fan de l'espai públic i, una vegada més, fer que es valorin totes les activitats i les tasques quotidianes que generen benestar social.

Les terrasses de bars i restaurants són una part important de la configuració dels espais públics a la ciutat de Barcelona. La seva presència té un impacte positiu en la vida de barri com a espai de relació (vinculat al consum) i la presència de terrasses pot esdevenir també un element de seguretat a l'espai públic, atès que generen vida al carrer i moviment de persones. Alhora, una presència molt elevada d'ocupació privada de l'espai públic amb terrasses també pot tenir efectes negatius, com ara la reducció d'espais de relació i oci gratuïts, la dificultat de mobilitat per a persones que van en cadira de rodes o persones que porten un infant en un cotxet, etcètera. Aquests petits exemples quotidians il·lustren la necessitat de tenir un equilibri en la distribució de l'espai públic i cercar carrers i places on les activitats es puguin complementar sense invisibilitzar les activitats reproductives i de cura.

Proposta:

- Per assolir aquest equilibri, **s'insta a què l'Ordenança explíciti** (per exemple en els articles 10.4 i 91 c) **que la Ponència Tècnica de Terrasses i la Comissió Tècnica de Terrasses hagin d'aprovar criteris interpretatius, circulars o instruccions que tinguin en compte la perspectiva de gènere en l'atorgament de llicències per la ubicació de terrasses a l'espai públic.**

Amb aquest objectiu, es suggereix que es faci ús de la proposta metodològica del Col·lectiu Punt 6⁵ per avaluar les qualitats urbanes de l'espai des de la perspectiva de gènere. De manera resumida, aquesta metodologia assenyalava que, per avaluar les qualitats urbanes des de la perspectiva de gènere, cal tenir en compte la proximitat entre els espais utilitzats al llarg del dia per a les tasques quotidianes; la diversitat de necessitats i activitats de la població que els utilitzen (sense homogeneïtzar les situacions de vida i sense tenir únicament en compte les activitats productives); l'autonomia que tenen les persones en cada espai (mobilitat, seguretat, etcètera); la vitalitat de l'espai o la presència de persones fent coses diferents i, finalment, la representativitat del conjunt de la comunitat que habita l'espai.

⁵ Veure publicacions i guies del Col·lectiu Punt 6: <http://www.punt6.org/ca/guies-propies-de-col%2c2%b7lectiu-punt-6/>

Tenir en compte aquestes dimensions pot facilitar la configuració d'un espai més igualitari des d'una perspectiva de gènere. En el cas de les terrasses, cal preguntar-nos, sempre d'acord amb les característiques de la zona on estan situades, el teixit social que hi habita, i quin efecte té la seva presència en aquestes dimensions.

- **Es suggereix evidenciar aquest anàlisi amb perspectiva de gènere en el Preàmbul de l'Ordenança i en el text de la normativa** (per exemple als articles 90-93).
- **EXPLICITAR, EN L'ARTICULAT DE L'ORDENANÇA, LA PRIORITAT D'UBICACIÓ DE LES TERRASSES EN CALÇADA:** Com s'ha recollit a l'apartat 4.2 del present informe es valoren positivament diversos elements recollits en el projecte normatiu que ens ocupa, i que poden contribuir a transformar desigualtats de gènere en l'ús de espai públic. Especialment, es valora de manera positiva la ubicació prioritària de les terrasses en calçada, deixant, així, lliures les voreres.

Proposta:

- Amb la finalitat de reforçar l'impacte positiu identificat, **es suggereix explicitar aquesta prioritat d'ubicació de les terrasses en calçada, a l'articulat de l'Ordenança.** Per fer-ho, per exemple, **es proposa modificar l'article 9 relatiu als "requisits bàsics de localització"**, explicitant que *"preferentment la ubicació de les terrasses es farà en calçada"*.
- **INCORPORAR LES EXPERIÈNCIES I VEUS DE LES DONES:** Les Directrius per a l'elaboració de les normes municipals, a l'article 141 tenen en compte la importància de la participació ciutadana en l'elaboració de normativa municipal. Aquí, el que ens interessa avaluar des del punt de vista de l'impacte de gènere és la participació femenina; és a dir, si s'ha tingut en compte la veu de les dones en el disseny de la norma.

Proposta:

- A efectes d'incorporar la participació de grups de dones o feministes en el disseny del paisatge i espai urbà, es proposa generar espais de participació ciutadana que incorporin la veu de les dones o d'entitats feministes. Aquesta proposta es pot vehicular per mitjà del Consell de Dones de Barcelona, o els Consells de districte de Dones, Feminismes i LGTBI; o bé via espais genèrics com poden ser les consultes online o el Consell de Ciutat, que incorporin l'enfocament de gènere i les necessitats de les dones.
- Una altra manera d'incorporar la participació és via Audiència Pública, com a espai de participació obert a la ciutadania. **Es proposa preveure aquest**

instrument ciutadà a l'Ordenança, per a futures avaluacions i modificacions normatives.

- **GARANTIR LA REPRESENTACIÓ DE GÈNERE PARITÀRIA EN LA COMPOSICIÓ DE LA COMISSIÓ TÈCNICA DE TERRASSES:** El Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona⁶ a l'article 18 relatiu a la representació política i composició d'òrgans municipals, -com el Consell Municipal de Migracions i Refugi de Barcelona, òrgan objecte d'aquest informe-, estableix que:

1. Tal com estableix la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, la representació i la participació paritària de dones i homes en tots els àmbits de presa de decisions és un requisit necessari per a assolir una societat realment democràtica. A tals efectes, **l'Ajuntament de Barcelona ha de prendre les mesures que calguin i adoptar les estratègies apropiades per a garantir-ho.**

2. A efectes del present Reglament, i d'acord amb la normativa vigent, s'entén com a composició paritària aquella situació que garanteix una presència de dones i homes segons la qual cap sexe supera el 60% del conjunt de persones a què es refereix ni és inferior al 40%, i que ha de tendir a assolir el 50% de persones de cada sexe.

3. La representació o composició paritària ha d'afectar a la composició de les Comissions, càrrecs de lliure nomenament (inclosos càrrecs gerencials), al personal eventual (especialment assessors/es i comissionats/des), la composició de tot tipus de jurats de selecció i atorgament de premis i distincions, consells i òrgans de participació.

4. La representació o composició paritària s'ha de garantir en tots òrgans en què la designació de les persones membres sigui directa.

5. Excepcionalment i, amb l'informe favorable de la Comissió de Seguiment del present Reglament, es podrà justificar la no aplicació del criteri de representació equilibrada en els següents casos: a) Quan existint una representació de dones superior al 60%, aquesta es consideri concordant a l'objectiu de corregir la històrica situació de desigualtat que han sofert les dones derivada de la seva infra-representació en els àmbits de presa de decisions. b) Quan es tracti d'òrgans en els quals la designació de les persones integrants sigui indirecta o es faci en funció del càrrec i/o quan aquesta designació sigui realitzada per diverses institucions o organitzacions. En aquest cas, el criteri de representació equilibrada s'intentarà aplicar en la mesura del possible.

6. Totes les excepcions a aquest mandat, s'han de justificar de manera objectiva i raonable davant la Comissió de Seguiment del Reglament, la qual valorarà aquestes excepcionalitats i les farà públiques.

Proposta:

- Que en l'article 90, que crea la Comissió Tècnica de Terrasses, **s'especifiqui que s'ha de garantir la composició o representació paritària de dones i homes.**

⁶ En vigor i publicat a la Gasetta municipal en data 5 de febrer del 2019:

<https://w123.bcn.cat/APPS/egasetta/cercaAvancada.do?reqCode=downloadFile&publicacionsid=17197>

- **INCORPORAR L'EXPERTESA EN GÈNERE I LA PERSPECTIVA DE GÈNERE EN LA COMISSIÓ TÈCNICA DE TERRASSES I EN LA PONÈNCIA TÈCNICA DE TERRASSES:**

Proposta:

Modificar els articles 90-93 del projecte normatiu:

- Per vetllar pel compliment de les disposicions en matèria de gènere (veure apartat 2.2 del present l'informe d'impacte de gènere), i garantir la incorporació de la perspectiva de gènere en la configuració dels espais urbans.
- Per assegurar la incorporació de la perspectiva de gènere, **es proposa incorporar expertes en urbanisme i gènere en la Comissió Tècnica de Terrasses.**

Laura Àlvarez
Tècnica
Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps

Vist i plau:

Sonia Ruiz
Directora
Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps

Barcelona, a 14 de juny de 2021